

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak štetnik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za štiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge isvenavstrijke države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katastralnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štey, 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štey, 5, vprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserate se plačajo od enostopne pektivirane vs enkrat 25 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije po poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

**Štajersko deželno
gospodarstvo in Slovenci.**

Pred dobrim mesecem je izšla iz peresa posl. dr. Benkoviča knjižica z gori navedenim naslovom, katero moramo svojim bralcem v izvlečku priobčiti. Namen te knjižice je, na podlagi deželnega proračuna za l. 1900. (ki je bil povod slovenske obstrukcije), letnih poročil deželnega odbora in drugih podatkov, izdanih od deželnega odbora s številkami dokazati nem. školiberalni večini in zaslepljenim slovenskim liberalcem, kako so Slovenci prikrajšani pri deželnih izdatkih v okroglem znesku 20 milijonov kron. Dosedaj so Nemci z lepimi besedami skušali nam predočiti, da se kruh iz Gradca pravično reže, in naši liberalci so priznali načelo, da Slovenci za vsako ceno potrebujejo deželni zbor — brez ozira na udarce nemške večine in brez ozira na naše prikrajšanje v deželnem proračunu. Se-le številke dr. Benkoviča so vzdramile te junake besed in sedaj nemški in slovenski liberalci v potu obraza složno dokazujejo, da dr. Benkovičeva knjižica nima prav.

Dr. Benkovič je vsaki postavko v deželnem proračunu si dobro ogledal in na podlagi podatkov dežel. odbora preračunal 1. koliko od posameznega izdatka odjade v namene na Spodnje Stajersko in koliko v slovenske namene; dalje 2. koliko vsakega izdatka pride nazaj v žepu slovenskih davkoplačevalcev in koliko v žepu davkoplačevalcev na Spodnjem Stajerskem sploh. N. pr. deželna bolnica v Gradcu, ki stane milijone tudi slovenskih davkov, služi celi deželi Nemcem in Slovencem (slednjim pač v mali meri) in vsem sodeželanom; za bolnico izdana letna svota 800 tisoč kron pač ne pride v slovenski žep nazaj, ampak ostane Nemcem v Gradcu. Izdatki za regulacije voda služijo dotičnemu delu dežele, a izdana svota za inženirje, delavce, dobavitelje kamna itd., malo kaj pride naravnost v slovenske roke; deželni odbor namreč pri vseh stavbah, regulacijah itd. daje za služka le nemškimi in nemškutarskimi podjetnikom, Slovenec k večjemu opravlja službo delavca. Tudi deželni uradniki morajo služiti celi deželi in rešujejo nemške in slovenske akte, a od letnih izdatkov 900 tisoč kron za deželno uradništvo v Gradcu se pač malo kronie izgubi v slovenske žepu, ker dežela odri-va iz deželne službe naše sinove. Tedaj: treba ločiti ali kaka postavka le služi tudi slovenskemu Stajersku po svojem namenu, ali dotični denar tudi ves pride v roke našega davkoplačevalca. Te razlike pri vsakem izdatku namreč nemški poslanci, ki skušajo pobijati dr. Benkovičeve podatke, nečejo poznati, ker bi jim sicer težko bilo dognati, da Slovenci niso prikrajšani; njim pa se je pridružil tudi dr. Kukovec, ta nesrečnež med slovenskimi poslanci, ker tudi on se trudi dokazati, da je slovenska obstrukcija neutemeljena. Po proračunu dr. Benkoviča služi namenom Spodnje Stajerske le 3.180.000 K, to je le 15 od 100, Zg. in Sr. Stajar pa 10.085.000 K, to je celih 49 od 100 (skoro 4krat več!), ostanek 7.450.000 K pa služi celi deželi (ne pa v razmerju prebivalstva, kot hoče dr. Kukovec dokazati; v deželni bolnici n. pr., ki je celi deželi skupna, gotovo ni 30% Slovencev!); od tega denarja pa ostane na Sp. Stajerskem 3.463.000 K, to je le 16%, na Zg. in Sr. Stajerskem 15.409.000 K, to je 75% (5krat več kot nam); ostanek 1.837.000 K pa se ne da natančno razločiti. Iz teh števil jasno sledi ogromno prikrajšanje Spodnjega Stajersja; od skupnih izdatkov bi rad dr. Kukovec nam prisodil 30% po številu prebivalstva in na tak način zvišal naš delež, kar je seveda popolnoma napačno, če si količjak ogledamo skupne namene, n. pr. bolnišnico, norišnico.

Naj se dr. Kukovec vendar enkrat prepriča, ali je v norišnici res 30% norcev iz Sp. Stajerja! Na tej napaki šepa vse dokazovanje dr. Kukovca v protiknjižici, katero je izdal v veliko sramoto svoje politike in Slovenstva.

Z narodnega stališča preračunjeno, od dejelnih izdatkov 20 milijonov kron služi slovenskim namenom le 2.051.000 K, to je 9% (vštevši ljudsko šolstvo z 1 milijon 297.000 K), nemškim namenom pa 9.313.000 K, to je 45% (5krat več kot Slovincem!), ostanek 9 milijonov 345.000 K, to je 46%, pa je skupen (seveda ne po številu prebivalstva!); od tega denarja pride v slovenske roke 1.792.000 K, to je le 8% med tem 1 mili.

jon 300.000 K za plače učiteljem, borih 402.000 K pa našemu ljudstvu), Celih 17,358.000 K, to je 84% (11-krat več!) v nemške roke, ostanek 1,558.000 K, to je 8%, je skupen, oziroma se ne da razložiti.

To so številke, ki morajo vsakemu slepcu odpreti oči; teh števil, posebno onih, ki dokazujejo, koliko deželnega denarja pride v slovenske roke, tudi nikdo ni skušal izpodbijati. Zastopnik celiskega nemškutarstva, dr. Negri, in njegov zaveznik dr. Kukevec, hočeta le dokazati, da Slovenci dobe tudi one izdatke, ki le posredno služijo Slovincem, n. pr. n. rišnica, bolnica. Vsak priprosti volilec S. K. Z. uvideva, da ti deželni zavodi sicer res služijo tudi Slovincem, da pa pače od ogromnih izdatkov malokateri groš v slovenski žep.

Na žudna pota se je podal zastopnik slovenskih trgov v deželnem zboru; on skuša dokazati, da dobe Slovenci več nego trdi dr. Benkovič, in celo račun dr. Negrija, našega zagrizenega nasprotnika, mu ne ugaja. V ta namen je izdal posebno knjižico, da se njegova nevednost zablisi pred celim svetom; kajti on neče, da sveti njegova luč samo pod mernikom. Veliko škode so nam že napravili slovenski liberalci pred celim svetom, zlasti pred našimi nemškimi sodeželani: krono temu pa je postavil dr. Kukovec s svojo knjižico, ki jo usiljuje našim ljudem, da svojo nizko strankarsko strast in svoje plitvo znanje pokaže tudi nam. Mi smo s tem zadovoljni!

Prihodnjic nekoliko števil o davčni moči Slo-
vencev in Sp. Štajerske, kateri se nam ni treba sra-
movati: v celem boju radi t^{ist} števil ostane pečat
sramote na naših „naprednjakih“.

Vojska.

Razvoj dogodkov, ki se tičeje Turčije in balkanskih držav, je bil zadnjih 8 dni ta-le: Mladoturki, ki so vsled vstaje prišli do vlade, niso hoteli odstopiti Odrina. Nato so odposlanci balkanskih držav v Londonu pretrgali mirovna pogajanja in poveljniki balkanskih armad so Turkom naznanili, da bodo v ponedeljek zvečer začeli zopet z vojsko. Mladoturška vlada je velevlastim na njih posredovanje odgovorila, da hoče sedaj odstopiti majhen del Odrina. Bolgari se za to sporočilo niso hoteli več zmeniti. Bolgarska armada je že 150 km proč od Odrina globoko v turškem ozemlju, čisto blizu Carigrada, zato bi bilo naravnost blazno, da bi Bolgari pustili Turkom mesto in zemljo, katero so si s krvjo osvojili. Velevlasti tudi priznavajo, da ima Bolgarska prav, le Slovonom sovražna Nemčija je izjavila, da je turška ponudba sprejemljiva. Nemčija je radi tega svetovala Bolgarom, naj ne začenejo vojske, o kakem nemškem posredovanju v Turčiji pa ni nič slišati. Rusi baje ne bodo naravnost pomagali Bolgarom, pač pa ne bodo trpeli, da bi Turčija stopila na bolgarska tla, akoli imeli Bolgari vendar-le nesrečo. Rusija še tudi vedno zahteva, da se Turčiji z ladjami velesil zažuga, naj se udajo, toda druge velesile se neóčejo vmešavati. Med Avstrijo in Rusijo se je razmerje izboljšalo in naš cesar je poslal ruskemu carju lastnoročno pismo, prvi znak boljšega razmerja. Med Bolgarijo in Rumunijo je prišlo do precejšnjega sporazuma, ker so Rumuni nekoliko odstopili od svojih zahtev, Bolgari pa nekaj pridali.

Velevlasti se trudijo, druga drugo pregovoriti, da ostanejo vse mirne in nepristranske. To se je dosedaj še zgodilo, vendar je razmerje med velesilami ravno v sedanjem trenutku tako razrahljano, da se je vedno bati nevarnih svetovnih zapletitvejev. Splošno se sodi, ako pače Odrin, da potem pride kmalu do miru vsaj na Balkanu.

O vojski sami še danes, ko to pišemo, ni nobenih poročil. Turška armada je razglasila, da ne bo pripustila nobenih poročevalcev blizu.

Mladoturki odgovorijo.

Ko je nastala mladoturška vstaja pod pretvezo, da Turčija ne sme odstopiti Bolgarom Odrina in Grkom Egejskih otokov, v kar je staroturški veliki vezir Kiamil-paša že privolil, so se balkanske države požurile, odpovedale mirovna pogajanja v Londonu ter napovedale Turčiji, da bodo zopet začele vojsko.

Vkljub temu je mladoturška vlada odgovorila velesilam na njihov nasvet prejšnji vladi, da naj prepuusti Turčija Bolgarom Odrin in izroči usodo čez Egejske otoke razsodbi velesil. Mladoturški odgovor se glasi: Turčija vztraja na tem, da obdrži oni del Od-

rina, kjer leže sveti kraji mohamedancev; pripravljena je pa, da odstopi oni del Odrina, ki leži na desnem bregu reke Marice. Glede na Egejske otoke želi Turčija, da obdrži iz vojnih razlogov nadvlado nad tistimi otoki, ki leže blizu turškega ozemlja.

Bolgarski odposlanec v Londonu, dr. Danev, je izjavil, ko je izvedel za turški odgovor: Izjavljam v imenu vseh zaveznih odposlanikov, da odgovor Turčije ni tak, da bi mogel biti temelj za nova pogajanja. Izjavili smo, da se mora Odrin in Egejski otoki odstopiti, in če se to ne zgodi, se pogajanja ne obnove. Odstop se mora izvršiti, še preden se začne vojska nadaljevati. Prvi strel, ki pade, bo izpremenil naše pogoje.

Dnevno povelje generala Savova.

Bolgarski ministrski svet je takoj, ko so odpasanci v Londonu proglasili mirovna pogajanja za zaključena, dal armadnemu povelju pri Cataldi nalog, da s četrtkom, dne 30. januarja, odpove nasprotnemu taboru premirje. To se je zgodilo ob 7. uri zvečer. Ker se po pogodbi, ki je bila začetkom premirja sklenjena, smejo pričeti sovražnosti še-le 4 dni po preteku odpovedi, se vojska lahko začne že v ponedeljek, dne 3. februarja, ob 7. uri zvečer. General Savov je izdal takoj na bolgarsko armado to-le dnevno povelje:

„Iz mirovnih pogajanj se jasno razvidi, da sovražnik noče od ozemlja, ki ga je naše zmagovalno orožje izvojevalo, niti pedi odstopiti. S peresom bočje uničiti, kar ste osvojili vi in za kar so padli vaši hrabri bratje. Ali se ne boste maščevali za tako žalitev slavnih bolgarske armade, vi zmagoviti junaki izpred Lozengrada, Bunar Hisarja, Lile Burgasa in izpred Cataldže? Pripravite se torej na nove zmage in pokažite s svojo nepremagljivo hrabrostjo, kateri se ne more nihče ustavljati, sovražniku in celemu svetu, da draga nam bolgarska domovina zasluži več kot spoštovanje Evrope. Savov.“

Obenem je poveljnik Savov iz svojega glavnega stana v Dimotiki poslal velikemu vezirju Mehmed Selket-paši sledečo brzojavko: Sporočam Vaši prevzvišenosti, da so razgovori v Londonu prekinjeni. Glasom člana 4. zapisnika glede premirja imam čast naznaniti, da se sovražnosti v ponedeljek zvečer ob 7. uri zopet začnejo. Veliki vezir je odgovoril, da jemlje to na znanje.

Na bojiščih.

Bržkone bodo Bolgari najprej z vso silovitostjo napadli Odrin, da ga vzamejo. Potem bi bila gotovo turška vlada bolj sklonjena, da sklene mir pod pogoji, ki so Bolgarom ugodni. Bolgarske čete pri Odrinu so pomnožene s srbskimi ter imajo nove topove za obstreljevanje trdnjav. Bolgari bodo razrušili utrdbo za utrdbo ter nazadnje z naskokom vzeli trdnjavo, ako jih že prej bela zastava s turškega minareta (stolpa) ne poprosi za milost. V Odrinu baje primanjkuje živeža ter je prebivalstvo in vojaštvo že nezadovoljno. Odrin je skoraj že 2 meseca popolnoma odločen od vsakega stika s svetom. Le hrabri poveljnik Sukri-paša neče nič slišati o udaji.

Pri Čataldži stojijo kakih 150.000 Bolgarov in prilično toliko Turkov. Loči jih tesni pas zemlje, katerega imenujejo vojaki dolino smrti. In po pravici. Na gosto stojijo tam topovi, ki čakajo samo na povelje, da začnejo svojo strašno sodbo. Bolgari so si uredili silne trdnjave, ki prav nič ne zaostajajo za turškimi. Njih vojska je danes z vsem boljše oskrbljena, nego je bila v začetku. Red je vzoren in sreča bolgarskega vojaštva imajo le eno željo, da bi kmalu videli Carigrad. V turškem taboru navdušenje ni veliko. Po zadnjih dogodkih v Carigradu so častniki in vojaki razdeljeni v dve stranki, stare in mladoturke. Razven pri Čataldži stoji še kakih 30.000 mož pri mestu Galipoli ob Dardanelah, o katerih upajo Turki, da bodo Bolgarom padli ob pravem času za hrbet. Toda Bolgari so gotovo pripravljeni. Bolgarom poveljuje še nadalje general Savov, Turki pa imajo novega poveljnika Izet-pašo, o katerem gre glas, da je jako spreten in drzen častnik. Dosedaj je bil šef generalnega štaba.

Grki, kakor znano, se doseđaj še sploh niso pogajali za mir, in sicer na splošno željo zaveznikov da so njih ladje lahko zabranile prevoz turških čet iz Male Azije čez morje na bojna tla v Evropi. Turško brodogradništvo je brez uspeha poskušalo, da bi zapodilo grške ladje iz neprijetne bližine pri Dardanelah. Grki imajo še tudi težko nalogo, da si vzamejo Jannino.

Crnogorci pa še nimajo Skađra. Kralj Nikolaj je že odptoval v Grudo, da vodi obleganje skadrskega mesta. Crnogorci nameravajo napasti Skađer z vso odločnostjo, in sicer s pomočjo srbske artilerije. Rusija je poslala Crnogorcem na skrivnem žito, Italija pa baje topove. Veliko brzostrelnih topov čaka pred Skađrom na povelje, da začnejo sipati ogenj na turško posadko v Skađru.

Srbom se godi sedaj najbolje. Svojo nalogo so dovršili in sedaj imajo le zavezniško dolžnost, da pomagajo drugim.

V turškem taboru pri Cataldži.

Iz Carigrada se poroča o velikih nemirih in bojih, ki so se vršili pretečeni petek in soboto med turškimi četami pri Cataldži. Cela turška armada ob Cataldži je razburjena in razdeljena v dva tabora. Nižji častniki in del vojaštva se zavzema za mladoturke, generali in artilerija pa so pristaši vojaške „lige“ (zveze), ki hoče masševati umor bivšega poveljnika Nazim-paše. Ta liga zahteva, da se morilec Nazim-paše ustrelje. Vojaška liga je poslala velikemu vezirju Šefket-paši odposlanstvo, katero je zahtevalo za umor Nazim-paše zadoščenje s tem, da se naj takoj začne vojska. Če pa se prepusti Odrin Bolgarom, bo Cataldška armada brez ozira na sovražnika korakala proti Carigradu in pobila mladoturke. Enver-beg je sam odptoval proti Cataldži, a se je moral vrniti, ker so mu vojaki grozili. Z njim vred se je pripeljalo v Carigrad 40 voz ranjenih in bolnih častnikov in vojakov, ki so postali žrtve krvavih medsebojnih bojev med Turki pri Cataldži v petek in soboto. Mladoturška vlada je sedaj v hudih škripih. Ako ne odneha nasproti Bolgarom, se začne vojska, ako pa popusti, kakor ji prigovarjajo velesile, bodo izbruhnili doma in posebno med armado, resni nemiri. Vojaška liga prireja javne shode proti nov, vladi. Ob takih razmerah je res težko misliti na kake uspehe turške vojske. Enver-beg bo prišel kot vojaški izvedenec k turškemu poslanstvu v Berlin, kjer je bil že prideljen, predno je odšel v vojsko v Tripolitani. Pokazal je baje v Berlinu velike diplomatske zmožnosti.

Avstrijski cesar ruskemu carju.

Te dni odptuje podpolkovnik princ Hohenlohe v Petrograd, da izroči carju lastnorčno pismo našega cesarja Franca Jožefa. Vsebina cesarjevega pisma še ni objavljena, vendar se v poučenih krogih zatrjuje, da obsega to pismo veselo zatrdilo, da sta se avstrijska in ruska vlada zblížali, da so sporna vprašanja v glavnem poravnana ter da je vojna nevarnost mladane odstranjena.

Rusija in Avstrija sta nekoliko popustili na Balkanu, da se je tako lažje izvršilo zblížanje. Govori se, da je sedaj Avstrija že voljna privoliti Crnogorcem Skađer in da tudi glede mej Albanije ne bo delala Srbom več toliko skrbi. Na drugi strani pa je Rusija izjavila, da ne bo z orožjem podpirala srbskih želj. Glede Bolgarije se Rusija ni nič zavezala, vendar se misli, da še Rusija ne bo svoje armade poslala Bolgarom v pomoč.

Mi in Rusija.

Da je naš cesar odposlal princa Hohenlohe s posebnim pismom k ruskemu carju, je vzbudilo pozornost cele Evrope. Brezdvomno je to dokaz, da je naše razmerje do Rusije boljše, nego je bilo preteklo leto. Pravijo, da se je naš minister za zunanje zadeve, grof Berchtold, ves čas svojega službovanja trudil, da bi se ravno naše razmerje do Rusije, ki je bilo ob njegovem nastopu precej hladno, polagoma izpremenilo v prijateljsko. V tem ga je zelo krepko podpirala Nemčija, katero od nekdaj boli, da je Rusija zvezana z nemško neprijateljico, Francijo, ne pa z njo. Cel čas sedanjih napetih razmer delo Nemčija na to, da bi osamila (izolirala) Francijo. Zato je tudi njeno razmerje do Anglije vedno jasnejše in prijaznejše, na drugi strani pa je Nemčija vse storila, da zblíža Avstrijo in Rusijo. Odtujiti Franciji vse sedanje prijateljstvo, za tem se smotreno trudi nemška zunanja politika. Kdor je zasledoval diplomatski in časnikarski boj državnikov velikih evropskih držav v zadnjem času, je lahko videl, da sta se ves čas dve bojevali med seboj Francija in Nemčija za osamljenje. Koncem novembra in meseca decembra je izgledalo, da bo ostala Nemčija osamljena, kajti nobena tajnost ni bila, da je tedaj razmerje med Nemčijo in Avstrijo veliko trpelo, ker je Nemčija odločno odsvetovala Avstriji vojsko proti Srbiji. Ohlajenje do Nemčije je našim zunanjim politikom bila spodbuda, da so se še bolj pobrignili za prijateljstvo z Rusijo, tem bolj, ko je tudi Rumunija začela hoditi svoja pota ter se ni več naslanjala edino na Avstrijo in Nemčijo, ampak se je sprijaznila tudi z Rusijo in Turčijo. Dejstvo pač je, da smo mi trenutno z Rusijo res v prijateljskem razmerju. Kako dolgo bo to trajalo, sam Bog ve, kajti sedaj se prijateljstva hitro sklepajo, a ravno tako naglo razdirajo.

Razmerje med velesilami.

Za razumevanje sedanjih političnih dogodkov je potrebno, da vsakdo ve, kakšno je trenutno razmerje med velesilami. Avstrija, Nemčija in Italija so zvezane med seboj (trozveza, tripelaliansa) ter so zavezane, da se podpirajo, ako so od sovražnika napadene. Istotako so zvezane in zavezane med seboj Rusija, Anglija in Francija (prijateljstvo treh, tripelantanta). V sedanjem boju na Balkanu je bila tripelaliansa bolj prijazna Turkom. Zato je zahtevala, da se ustanovi Albanija ter s tem oškoduje Srbijo in Grkijo. Le z Bolgari si je tripelaliansa dobra, ker se sumi, da ima

Bolgarija tajno zvezo z Avstrijo že za bodočnost. Tripelantanta je stala odločno ob strani Slovanom ter zahtevala z vso silo, da Turčija odstopi Bolgarom Odrin. Za Albanijo ni navdušena, vendar boja s tripelalianso radi tega ne mara, zato pa skrbi, da bi Albanija izpadla kolikor mogoče majhna. Obe trozvezi sta delali ves čas dogodkov tudi na to, da druga drugo razbije. Anglija in Rusija sta se trudili, da se ohladi razmerje med Avstrijo in Nemčijo. To se jima je tudi precej posrečilo, kajti nemški cesar se je izjavil, da mi preveč rožljamo s sabljo proti Srbiji in da nam ne bo pomagal. Od tistega časa je Avstrija Srbiji nekoliko bolj prijazna. Francija je delala v Italiji proti nam ter skušala odcepiti Italijo od trozveze, toda Italija se vendar ni dala odriniti, to pa radi Albanije, kjer delata z Avstrijo skupaj. Toda tudi tripelaliansa ni bila brez dela. Avstrijo je najbolj oviralo, da si ni upala lani osvojiti Srbije in razdeliti, ker je Rusija stala oborožena ob gališki meji. Zato je delala naša država na to, da si pridobi hudega ruskega strica. Podpirala nas je v tem Nemčija, ki bi rada Rusijo odcepila od Francije. Nemčija pa je delala tudi v Angliji, da si jo pridobi, kajti pomorska bitka Nemčije z Anglijo bi vendar lahko postala tudi za Nemce nevarna, potem pa tudi, ker Nemčija ne prenaša, da bi si bili Angleži samo dobri s Francozi. Tako se sicer obstoji tripelaliansa in tripelantanta, toda mine so položene, in ni izključeno, da se sedanje zveze razdružijo ter drugače sestavijo. Na eni strani bi stala Italija in Francija, na drugi Avstrija, Nemčija in Rusija, a Anglija bi bila vsem prijazna ter delala najboljše politične kupčije.

Naše Posavje.

Tužno doni vojna tromba na Balkanu. Stotine fantov in mož je moralo zapustiti svoje domove in svojece, da se odzove klicu očetnjave in s svojim življenjem, orožjem in pogumom varuje svojo domovino pred njenimi sovražniki.

Ako primerjamo razmere naše zelene kmečke Spodnje Stajerske, zlasti tu doli ob meji v našem Posavju, z državami, ki z bajoneti in topovi zasledujejo svoje zadače, sprevidimo, da je skrajni čas, da se odzovemo kričeči potrebi in se tudi mi Posavci zbiramo pod zvoki vojne trombe pod bojno zastavo, da z lastno močjo zastavimo krasno posavsko ozemlje pred ugrabljivimi tuji-izdajalci, ki hočejo udrjeti v naše kmečke trdnjave, da tu sejejo vihar, sovraštvo, in nam pretijo ugrabiti naše domovje. Če tudi smo potisnjeni v obmejni kot, se nam sicer ni bati, da nas iznenadijo sovražni izpadi preko meje. Zlasti ob Savi smo do cela varni, ker nas ščiti sosednja kranjska kmečka trdnjava, ki se združena v celi deželi, krasno razvija, cvete in raste. Tudi preko Sotle s Hrvaške ne prihaja nevarnost, dokler nas naši bratje Hrvatje čuvajo s svojimi junaškimi prsi pred nenasitnostjo madžaronov. Te okolnosti upoštevajoč, bi človek nehote vskliknil: Blagor tebi, ki te obdajajo prijatelji, tebi cvete blagostanje, mir in sreča. In morda je ravno ta sladka zavest glavni vzrok, da leži naše Posavje nezastraženo, da so širom odprta vrata vsakovrstnim prekucuhom, ki naše mirno ljudstvo begajo, ščuvajo in izkoriščajo. Menda pa je tudi vzrok ta, ker ni nikogar, ki bi dvignil našo kmečko zastavo, zbral trdno kmečko vojno armado, ki naj bi izčistila Posavje teh naših škodljivcev in zatiralcev, katerih zadnje čase kar mrgoli med ljudstvom, da ga zapeljujejo na nasprotna pota, hujkajo sosedu nad sosedu, brata nad brata, oblublajo zlate gradove, njih glavni namen pa je, da zanetijo sovraštvo in razpor v naše kmečke vrste, da razlutijo vihar, v katerem menijo neopaženo oropati naše svetlinje, naš blagor, naše Posavje.

Gotovo bolj kot v celem slovenskem delu Stajerske, je od skupnih in dogovorjenih nasprotikov ogroženo naše Posavje. Tukaj bolj kot v kateri koli kmečki okolici uspešno stezajo socialni demokratje svoje prste. In bolj kot drugje se redijo na račun naše potrpežljivosti razni liberalni agenti — ljubljenci in zavezniki nemškutarjev, kateri so se zadnje čase začeli vtihotapljati v naše tabore in se šopiriti s pavovim perjem. In naše kmečko katoliško misleče ljudstvo — spi! Ono se ne zaveda nevarnosti, ki preti spečim, ne vidi zanjke, v katero ga hočejo vjeti pašemljeni „kmečki prijatelji“, da ga zvežejo, zaslužijo in spremene lepo kmečko Posavje v nemškutarsko-liberalno-socialni tabor.

Posavci, še je čas, da se zdramimo, da stremo verige, namenjene za nas, da zatremo gada v njegovi zalegi, dokler ne dvigne svojege strupa. Na pogo kmetje in njega prijatelji, vstopimo in se otrešimo jarma, ki nam ga hočejo naprtiti združeni sovragi. Dovolj je že našega potrpljenja in prizanašanja napram tistim, ki nas zatirajo, ki s potuhnenim hinavstvom izdajajo in teptajo naše kmečke ideje. Saj je v našem Posavju dovolj navdušenih in zavečnih mož ter mladeničev, treba je le poguma, in naše trdnjave ne bodo več izginjale v žrelo sovragov. Če tudi se nam bližajo kot priliznjeni „najboljši prijatelji“ v nemškutarski, socijski in liberalni (kar danes pomenja eno in isto) obleki, pokažite jim duri, povejte jim, da med nami ni prostora za-nje, da naše kmečko, že dovolj stiskano ljudstvo, ne bo postalo prostovoljni suženj raznih privandrancev.

Zalostno, a resnično je, da je ravno v današnjih časih, ko so razne nadloge in bremena reden gost našega kmečkega ljudstva, ki ga stiskajo in gulijo, kmet sam neposredno kriv, da se nam razen vsega, kar smo že izgubili, hoče odvzeti in zaslužiti še to edino, kar imamo še davka prosto, naše politično miš-

ljenje. In morda se ravno v našem Posavju najbolj občuti kuga, ki jo širijo razni umazani listi med kmečkimi sloji. Človek si niti ne more predstavljati, da se nahaja kje toliko kmečkega ljudstva, ki bi bilo tako zaslepljeno, da ima za najsvetejši evangelij vse socialno-demokratske čenčarije in bi bilo za socijske, kmečkemu stanu, torej sebi nasprotujoče nazore, tako navdušeno kot ravno v nekaterih delih našega Posavja. Tega pa se nasprotniki tudi zavedajo in postajajo čim dalje predrznejši.

Na vseh javnih prostorih, uradih, kolodvorih i. t. d. se sliši od uradnikov in drugih robantanje nad „klerikalci“, seveda, kakor sem že omenil, le na račun naše potrpežljivosti, ki pa postaja že izčrpana. Docela predrzni so celo taki, kateri bi se naj zahvalili, da žive od našega ljudstva, ki jim nosi svoje groše v njih trgovine, gostilne, obrti, ki žive ob gotovi plači našega ljudstva. Svojo hvaležnost za to pa pokažejo s tem, da nas črnijo in zasmehujejo. Te ljudi si pač moramo natančneje zapomniti in se jih ogibati. Kakor hitro bo mera našega potrpljenja polna, bodo utihlele tudi strune nasprotnikov, katerim je pač še dobro v spominu, da jim ne pomaga nobeno hinavstvo in združena nepoštena sredstva, ako se naša kmečka volja obrne proti njim.

Naj bo torej naloga vsakega pristaša zelene zastave Slovenske kmečke zveze, da zbira okrog sebe junaško četo, ki naj neustrašeno z orožjem naše kmečke zavednosti stopa v boj proti izkoriščevalcem in zasramovalcem kmečkega stanu. Le ako bomo pripravljani in čuječi stali na straži, ako bomo vsakemu privandrancu temeljito preiskali politične žepke, ako bomo vedeli ceniti moč naše zmogovite kmečke armade in ne uklanjati vratu pred vsakim tujeem, tedaj se nam ni bati, da izgine naše Posavje, pač pa se mora isto povzdigniti v nedostopno kmečko trdnjavo, v katero bodo zastoj butali sovražni peneci se valovi. Vsakdo naj se spomni na besede: „Ugrabijo nas lahko speče, a ne bodo nas bečehi“.

Politični ogled.

— Naš cesar Franc Jožef je sedaj v rodovini Habsburžanov najstarejši. Dosedaj je bil pred dnevi umrlj nadvojvoda Rajner. Le malo moških Habsburžanov doseže tako lepo starost kot naš cesar.

— V Celovcu so Nemci zopet enkrat Slovincem pokazali svojo visoko oliko. Celovski Slovinci so imeli veselico in Nemci so prihiteli pred gostilno ter na dohajajoče slovenske goste kričali, pljuvali in jih suvali. Moramo reči, da nas taki blazni izbruhi Nemcev v srcu vedno veselijo; kajti četudi so neprijetni za one, na katere se izlivajo, vendar so dokaz, kako malo pameti in kako veliko surovostjo imajo naši ljubi sosedje v boju proti nam. S kamenjem, pljuvanjem in šnopsarsko steklenico prihajajo nad nas. Toda tako se narodi ne ugonablajo. V treznem delu le je napredek in obstanek.

— Madžare začnejo polagoma tudi na Dunaju spoznavati. Najprej so vse storili, da odtujijo Hrvate državi. Pustili so leta in leta Khuena na Hrvaškem, da se je obogatel in uganjal svoje khuenovščine. Njegovih dejanj še ni bilo dovolj, zato so poslali Čuvaja, da je dopolnil, na kar je Khuen pozabil. Vsa Hrvaška je nesrečna in vzdihuje, ker se ji godijo tako velike in mnogoštevilne krivice. Sedaj pa isti Madžari puntajo z nasiljem in krivico madžarsko ljudstvo samo. Znano je, s kako surovostjo je vlada Lukač-Tisa — Khuen nastopala proti opoziciji v zbornici. Sedaj hoče kmetom in delavcem po novem volilnem redu na zvit način vzeti volilno pravico. Na papirju jo bodo sicer imeli, a v istini ne. Kako te lopovščine vplivajo na madžarsko ljudstvo, nam pove dogodek, da se je ustanovila in da napreduje republikanska stranka.

— V nemškem državnem zboru se je državne-mu Kanclarju izrekla nezaupnica, ker zatira Poljake z znanim razlastilnim zakonom. Glasovali so za nezaupnico katoliški centrum in socialni demokratje, liberalci pa ne. Za svobodo odpirajo usta kakor pri nas, a so za krivico in tlačenje.

— Italijanski katoliki, to se pravi isti, ki tudi v javnem življenju povdarjajo potrebo katoličanstva, se v zadnjem času zopet živahnije gibljejo in zanimajo za vsa politična vprašanja. Grof della Torre, predsednik združenih katoliških društev, je pred kratkim proglasil na velikem zborovanju program italijanskih katolikov, za katerega se bodo trudili v javnem življenju, da ga uresničijo. Ta program sestoji v teh-le točkah: Svoboda in neodvisnost sv. Očeta, svoboda šole, ki je sedaj v framasonskih rokah, in krepko socialno delovanje med krščanskim ljudstvom. Ta program je gotovo proglašen z vednostjo sv. Očeta in zato je pomembno, da se v njem naglašja večja potreba za socialno delovanje med ljudstvom.

— Na francoskem se je za časa verskega boja proti katoliški cerkvi veliko govorilo o napredku in prosveti, kadar bo strta „farska“ moč. In v imenu napredka in prosvete so ropali in zapirali cerkve, izganjali duhovnike in redovnike, prepovedali katoliške šole in dobrodelne zavode, iz bolnišnic nagnali usmiljenke, in vse je čakalo, da sedaj nastopi zlata doba, kajti prokleti farji niso imeli več nobene moči. Toda kmalu so se začele ljudem odpirati oči o tej zlati dobi. Tudi naprednjaki dobivajo kurjo polt, če opazujejo salove farske gonje. Nova doba se pozna seveda najbolj in najprej po otrokih. Po francoskih mestih mrgoli na ulicah zanemarenih otrok, ki beračijo in nadlegujejo ljudi. Ni več sester-redovnic in očetov-redovnikov, da bi se pobrignili za zapuščene. Državne